

Etyka zawodu psychologa

Ethics of psychological profession

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok II/ Semestr IV
Poziom kształcenia	Studia I stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Kierunkowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	-
Status przedmiotu	Obligatoryjny

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	16	2	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	10	24			
Ogółem	50	50			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Poznanie przez studentów zasad etyki zawodu psychologa w kontekście badań naukowych i praktyki psychologicznej na podstawie obowiązujących krajowych i międzynarodowych kodeksów etyczno-zawodowych.
2.	Nabycie przez studentów umiejętności radzenia sobie z dylematami etycznymi, w szczególności dotyczącymi konfliktów interesów i ról, zarówno w kontekście naukowym jak i praktycznym.
3.	Pogłębienie samoświadomości studentów wobec własnych postaw, ograniczeń i dylematów związanych z zawodem psychologa.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna najbardziej reprezentatywne i wpływowo kodeksy etyczno-zawodowe psychologa, w tym kodeks Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz Amerykańskiego Towarzystwa Psychologicznego.	Ps_WK01_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte.
W2	Student zna najbardziej typowe obszary konfliktów i dylematów etycznych w kontekście zawodu psychologa oraz rozumie rekomendowane sposoby postępowania w celu ich prewencji lub rozwiązania.	Ps_WK04_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W3	Student zna najbardziej typowe obszary problemów etycznych w kontekście badań psychologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii dotyczących autorstwa, praw autorskich, własności intelektualnej i transparentności w procesie publikacyjnym.	Ps_WK05_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.

UMIĘJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi określić rolę i zakres obowiązków psychologa w zróżnicowanych sytuacjach badawczych i praktycznych.	Ps_UW01_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
U2	Student potrafi współpracować ze specjalistami z dziedzin pokrewnych i komplementarnych względem psychologii z poszanowaniem zasad etyki.	Ps_UK01_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów, planowania).
U3	Student potrafi wdrażać procedury sięgania po wsparcie i rozwiązywania dylematów etycznych w zawodzie psychologa zgodnie z opisanymi w literaturze najlepszymi praktykami.	Ps_UK01_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów, planowania).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się

K1	Student jest gotów do aktywnego uczestniczenia w społeczności zawodowych psychologów i budowania profesjonalnych relacji i znajomości jako źródła wsparcia zawodowego.	Ps_KK04_Lic	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do godnego i etycznego reprezentowania zawodu psychologa i psychologii jako dyscypliny naukowej w szeregu zróżnicowanych kontekstów publicznych, w tym komunikacji w Internecie.	Ps_KO01_Lic Ps_KO02_Lic	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do samodzielnego, ustawicznego rozwijania swoich kompetencji etycznych.	Ps_KR01_Lic Ps_KR02_Lic	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Zawód psychologa. Zakres kompetencji i obowiązków. Gdzie może pracować psycholog? Psycholog, psychoterapeuta, psychiatra – różnice. Psycholog jako zawód zaufania społecznego. Nadrzędne wartości w zawodzie psychologa – dobro klienta, godność, autonomia, poufność.	3	1
2.	Kodeks etyczno-zawodowy Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Etyka zawodu psychologa w kontekście prowadzenia badań naukowych, praktyki psychologicznej i wystąpień publicznych.	3	2
3.	Kodeks etyczny Amerykańskiego Towarzystwa Psychologicznego. Etyka zawodu psychologa w kontekście dokumentacji działalności, tajemnicy zawodowej, adekwatnego reagowania na zachowania samobójcze i doniesienia o przestępstwach/intencjach popełnienia przestępstwa. Elementy prawne (Polski Kodeks Karny/Cywilny) w związku z przemocą (zwłaszcza wobec dzieci). Tajemnica zawodowa i jej ograniczenia: szczególne przypadki (sąd, przemoc wobec dzieci).	3	2
4.	Etyka badań psychologicznych. Konflikty interesów w kontekście publikacji naukowych. Etyczne prowadzenie eksperymentów, etyczne i bezpieczne zbieranie danych demograficznych. Etyka procesu publikacyjnego i dysseminacji wyników w mediach.	3	2
5.	Konflikty interesów w praktyce psychologicznej. Definicja, przykłady, rekomendowane sposoby postępowania.	3	2
6.	Szczególne wyzwania etyczne dla psychologów w różnych miejscach pracy – psycholog szkolny, psycholog sądowy/biegły, poradnictwo zawodowe i psychologia organizacji, diagnoza inteligencji.	3	2
7.	Standardy etyczne reklamowania usług psychologicznych i wystąpień medialnych psychologów.	3	1
8.	Historyczne studia przypadków dylematów etycznych w zawodzie psychologa – sprawa <i>Tarasoff</i> , prawo Goldwatera, standard Dauberta.	3	1
9.	Studia przypadków współczesnych dylematów etycznych w zawodzie psychologa – analiza procedur i decyzji.	3	2
10.	Własne ograniczenia związane z etyką pracy i wyznawanymi wartościami. Kształtowanie świadomości etycznej w profesjonalnym rozwoju – możliwości, kierunki, dobre praktyki.	3	1
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład problemowy z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny, analiza przypadków, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin pisemny	90
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	10
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne

1.	Lektura obowiązkowa	3	10
2.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	2	9
3.	Przygotowanie do egzaminu	5	5
Razem		10	24

Literatura obowiązkowa

1.	Ślowski, W. (2017). <i>Etyka zawodu psychologa</i> .
2.	https://psych.org.pl/dla-psychologow/kodeks-etyczny
3.	https://www.apa.org/ethics/code

Literatura uzupełniająca

1.	Kucharski, J. (2019). Kodeks etyczno-zawodowy psychologa–analiza krytyczna wybranych zagadnień. <i>Psychologia Wychowawcza</i> , (57 (15), 152-165.
2.	Bogatyńska-Kucharska, A., Sikora, K., & Steć, M. (2019). Nowelizacja Kodeksu Etyczno-Zawodowego Psychologa–założenia i odstawy projektu. <i>Psychologia Wychowawcza</i> , 57, 166-178.
3.	https://publicationethics.org/

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	